

Sonda metskond ja Uljaste oos

Uljaste oos on tuntud puhkekoht kauni järve ja männimetsaga. Seal käivad ka paljud Rakvere rajooni inimesed. Uljaste mäeseljandikelt on hästi näha suitsuvines tuhamägede koonused, kuid siin võime sügavalt hingata kopsudesse osoonirikast metsade hõngu. Tööstuskuste tahmast, tolmust ja linnakärrast lahutab meid kilomeetrite ulatuses Kiviõli linna roheline vöönd. Vasakul on Voose ja Sae sihvakad männikud, paremal Pohlaaru-Kaanisoo segametsade massiiv.

Kuni 1920. aastani kuulusid need metsad kaheksale mõisale ja Viru-Nigula kirikule. Metsade saatus olenes siis turu nõuetest ja mõisasakste tujudest. 1925. aasta 1. jaanuarist moodustati Pada, Nuri ja Erra metsandike baasil Sonda metskond. Siinsamas järve kaldal, praeguses Uljaste vanas metsavahikordonis, asus sel ajal Sonda metskonna keskus. Palgati tööle metsaülem, kaks metsnikku, viis teist metsavahti ja mõned kantseleiamehnikud.

Esimeste aastakümnete metsa-

de majandamise mastaape ja taset pole võimalik kõrvutada tänapäevaga, kuid säilinud arhiivmaterjalide alusel võime siiski väita, et 50 aastat tagasi pandi alus Sonda ümbruse metsade sihipärasele kasutamisele ja majandamisele.

Need, kes rajasid siin esimesi metsakultuure ja seisid Sonda metskonna loomise juures, on kõik ammu mulda varisenud, nende istutatud metsad aga jõudmas alles meheikka.

Poolesaja aasta vältel on muutunud ajad ja inimesed, metsameeste kvalifikatsioon, erialad ja suhtuminegi metsadesse. Kui varem olid metsameeste tööriistad käsisaag, kirves ja labidas, siis nüüd töötavad siin kümned mehhanismid, metsaveotraktorid, buldooserid, ekskavaatorid, metsaistutusmasinad, mootorsaed jm.

1963. aastal moodustati Sonda metskonna aladest juurde Uljaste metskond, mille tulemusena metsade majandamise intensiivsus peaaegu kahekordistus. Võrreldes

sõjaeelsega, on metsakultuuride maht mitmekordistunud, rekonstrueeritakse sookaasikuid, metsastatakse jäätmaid. Lageraied on viidud miinimumini, kuid metsahooldus- ja sanitaarraiate maht on selsamal maa-alal nüüd 15 000—17 000 tm aastas. Lõpetamisel on metsakuivendustööd, ehitatud on 90 km kruuskattega metsateid, hulk uusi kordoneid, elumaju jne. Praegu kulutatakse üksnes töötasufondi iga 100 ha metsamaa kohta 380—450 rbl. aastas.

Oma juubeliaastat tahavad Sonda metskonna inimesed tähistada metsamajanduslike tööde ja kohustuste täitmisega ettenähtud tähtajaks, töötajate puhkevõimaluste parandamisega vabas looduses. Hoolitsetakse selle eest, et ka tulevikus oleks häid marja- ja seenemetsi, jätkuks ulukeid ja linde jahimeestele, metsast enesest rääkimata.

Sonda metskonna metsaülem